

kedik el a lelőhely. Egy amorf alakú, ÉK–DNy-i irányú kisebb dombon található, kiterjedése kb. 310×210 m. A terepbejárás során neolitikus és Árpád-kori kerámiát gyűjtöttünk a szántott felszínről.

Arnóti-oldal észak (KÖH 84843): Arnóttól kb. 1200 m-re, Ny-i irányban, Arnót és Miskolc közigazgatási határától 80 m-re, K-i irányban helyezkedik el a 400×230 m nagyságú, amorf alakú lelőhely, a környezetéből kissé kiemelkedő dombon. Itt középső neolitikus kerámiát gyűjtöttünk a friss szántásban.

Kis-Sajótól nyugatra (KÖH 84847): A Kis-Sajótól 30 m-re Ny-ra, az Arnót–Felsőzsolca–Miskolc hármastól ÉK-re 110 m-re helyezkedik el a lelőhely. D-i fele csekély mértékben Felsőzsolca közigazgatási területére nyúlik át. Az ÉK–DNy-i irányú lelőhely kiterjedése 270×150 m. A területen jellegtelen őskori, császárkori és késő Árpád-kori kerámiát gyűjtöttünk a friss szántásban.

Nagy-Bugyiktól nyugatra (KÖH 84841): Az Arnót–Sajópálfa–Szirmabesenyő hármastól DNy-ra, attól 680 m-re, egy É–D-i irányú magaslaton található a lelőhely. É-i felén a terepbejárás időpontjában sarjadó növényzet volt, D-i felét letört kukorica borította. A mintegy 240×100 m kiterjedésű területen csekély mennyiségű, jellegtelen őskori és késő Árpád-kori kerámiát gyűjtöttünk.

Munkatársak: Csengeri Piroska, Hajdú Melinda, Nagy Zoltán, Nagy S. József, Szolyák Péter és Szörényi Gábor András.

MISKOLCZI MELINDA

8. Arnót határa (Borsod-Abaúj-Zemplén megye) U

Pusztai Imre önkéntes gyűjtőmunkájának köszönhetően 2011–2012-ben több új lelőhelyet ismerhettünk meg a megyében. Segítő munkáját ezúton is köszönjük.

Arnóti-oldal észak (KÖH 84843): A lelőhely a település határától Ny-ra, a Kis-Sajó jobb partjától mintegy 330 m-re, egy 100×60 m-es területen található kis domb. Az előkerült telep a középső neolitikum időszakára tehető. Kiterjedése pontosan nem adható meg.

Nagy-Bugyik (KÖH 85193⁴): A lelőhely a település határától ÉNy-ra, a Kis-Sajó bal partjától mintegy 70 m-re, egy 2–4 ha területű dombon található. Az előkerült telep a középső neolitikum (bükki kultúra) időszakára tehető. Kiterjedése pontosan nem adható meg.

HAJDÚ MELINDA

9. Árpádhalom határa (Csongrád megye) I

2012. június 28-án az Árpádhalom melletti Hét-halom nevű halomcsoportnál végeztem helyszíni szemlét, hogy felmérjem a korábban itt létesített homokbánya aktuális kiterjedését és ellenőrizsem az itt található halmok állapotát.

A helyszínen az volt tapasztalható, hogy a homokbánya területe jelentősen megnyúlt É felé hosszirányban, szélességében azonban nem terjeszkedett tovább K felé. Két halmot már

gyakorlatilag elnyelt a kitermelés (*Hét-halom III., KÖH 57987; Hét-halom IV., 57988*). 2006-ban még mindkét halmot viszonylag eredeti állapotában láttam; ekkor 0,2 m magasságúak voltak, alakjuk azonban a folyamatos szántóföldi művelés miatt már alig volt felismerhető.

A további létező halmok (*Hét-halom (I.), II., V., Árpádhalom II.; KÖH 57985, 57986, 57989, 17569*) a homokbánya területén kívül esnek, így ezek állapotát a földkitermelés nem befolyásolta. A fentiekrol a Kulturális Örökségvédelmi Hivalt is tájékoztattuk.

BEDE ÁDÁM

10. Ásotthalom, Kurta-domb (KÖH 1872)

(Csongrád-megye) Sza, Ú, I

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal megbízásából a Móra Ferenc Múzeum 2012. május 22–31. között próba, majd 2012. június 13. és július 17. között megelőző feltárást végzett az Ásotthalom, valamint a Bački Vinograd között tervezett határátkelő építése kapcsán, a lelőhely ÉK-i részén. A próbafeltárást során mindösszesen 4 kutatóárok kialakítására került sor a határra tartó műtárral párhuzamosan, attól DNy-ra. Csaknem minden kutatóárkban római kori szarmata jelenségekre bukkantunk, így a lelőhely beruházással érintett területén megelőző feltárást elvégzése vált indokolttá. Kezdetben az út DNy-i oldalát tártuk fel. Az itt tapasztalt objektumszóródás alapján vált indokolttá az úttól ÉK-re eső terület feltárása. A feltárást területének 70–80%-a szántóföldi környezetben fektet. Csupán a szelvény ÉK-i harmadát fedte bokros, erdős rész, ahol csak annak eltávolítása után kezdődhetett meg a feltárásmunka. Mindösszesen 8019 m² nagyságú területen végeztünk kutatást. A munkák két különálló területen zajlottak. A lelőhelyen ÉNy–DK-i irányban keresztülhaladó műtárról DK-re, a korábban kialakított kutatószondák összenyitásával egy közel 3400 m² alapterületű szelvényben, valamint az úttól ÉK-re egy közel 4600 m² nagyságú területen kutattunk. A gépi humuszeltávolítás nyomán, a 0,6–0,8 m vastag, sötétbarna homokból álló humusztakaró alatt mindösszesen 285 jelenség folyt rajzolódott ki. Ebből, az előkerült leletanyag alapján, 132 objektum a római kori szarmaták hagyatékának bizonyult. 38 objektum leletanyag hiányában ismeretlen korú maradt, 60 beásás pedig már néprajzi anyaggal jellemezhető múlt századi tanyamaradvány volt.

A feltárássra került objektumok 78 %-át képviselő szarmata objektumok típusmegoszlására jellemző, hogy utóbbiak közül 5 épületmaradványnak, 2 füstölőnek, 1 kemencének, 108 gödörnek, 16 pedig különféle árokszakasznak bizonyult. A területen történő hosszabb idejű megtelepedésre utaltak azok a 10–13 m² alapterületű, négyzetes és téglalap alaprajzú épületmaradványok, amelyek zöme a műtárról D-re, a határsávhoz közeli területen koncentráltak. A legtöbb közepén megtaláltuk a tetőszerkezetet tartó cölöp helyét. Egy épületben padlót, egyben padkás lejárót, egyben pedig sarokba telepített szabad tűzhely nyomát tártuk fel. Az 5 épület méretben és szerkezetben igen hasonló volt egymáshoz. Az egykorú, vagy közel egykorú, egymáshoz közel álló épületek egykor különféle funkciókat láthattak el. A házaktól 50 m re ÉNy-ra, egy-egy füstölőgödört is találtunk. A telepen zajló korabeli élelmiszertartósításra utaló objektumok tájolása egységes, ÉK–DNy volt. Alapvetően 3 tagból álltak, ahol a tűző-, vagy munkagödört valamint a füstölőteret egy-egy, közel 2 m hosszú kürtő kötötte össze.

4 A 2014. március 7. és 10-én végzett terepbejárás és geofizikai felmérés eredményeként az eddig pontosan nyilvántartott Arnót, Nagy-Bugyik (KÖH 85193) régészeti lelőhelyről bebizonyosodott, hogy a nagy méretű, összefüggő Arnót, Arnót-oldal I. (Nagy-Bugyik) (KÖH 84915) lelőhely része.